

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/66058

Sayı : 19809844-610-1426395
Konu : 7/66058 Esas Sayılı Soru Önergesi

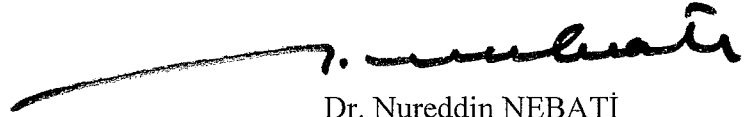
11/08/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/06/2022 tarihli E-43452547-120.07- 1033478 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ'a ait 7/66058 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Dr. Nureddin NEBATİ
Bakan

Ek: 7/66058 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ'a Ait 7/66058 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

TÜİK'in uyguladığı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması ile gelire dayalı görelî yoksulluk hesaplanmaktadır.

Görelî yoksulluk kavramı, farklı grupların sahip olduğu mutlak gelir düzeyinden daha ziyade, gelir ve refahın dağılımındaki farklılıklara odaklanmaktadır. Bir ülkedeki genel refah seviyesi artsa bile her zaman görelî anlamda belirlenen sınırın altında kalan fertler muhakkak olacaktır. Bu durum o fertlerin mutlak olarak yoksulluk yaşadığı anlamına gelmemektedir. Görelî yoksulluk, yoksulluk sınırını toplumsal yapılar açısından değerlendirir bu nedenle mutlak yoksulluk kavramına göre bir toplumda hiç yoksul olmayabilir ancak yöntem gereği görelî yoksulluk tanımına göre her toplumda mutlaka yoksul bir kesim varlığı söz konusudur.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri: Hanedeki fert sayısı dikkate alınarak fert başına düşen gelirler arasındaki farklardan yola çıkılarak ölçülmektedir. Bu nedenle, hanehalkı düzeyinde toplanan gelirlerin fert başına düşen gelirlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Haneler arası doğru karşılaştırma yapabilmek için, bu hesaplamada, hanelerin yetişkin-çocuk bileşimlerindeki farklılıkları dikkate almak gerekmektedir. Bunun için, eşdeğerlik ölçeği olarak adlandırılan katsayılar kullanılarak, her bir hanehalkı büyüklüğünün kaç yetişkine (eşdeğer ferde) denk olduğu hesaplanmaktadır. Hanehalkı toplam kullanılabilir geliri eşdeğer hanehalkı büyüklüğüne bölünerek, o hanehalkı için eşdeğer fert başına düşen gelir diğer ifadeyle eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri hesaplanmaktadır. Hanehalkı sorumlusu için "1", 14 ve daha yukarı yaştaki diğer fertler için "0,5" ve 14 yaşın altındaki fertler için ise "0,3" katsayısının kullanıldığı OECD eşdeğerlik ölçeği kullanılmıştır.

Rotasyonel tasarımın kullanıldığı araştırmada, metodoloji gereği bir kısım hanehalkı bir yıldan diğer yıla örnekte kalırken, diğer kısım örnekten çıkmakta ve yerine yeni örnek hanehalkları girmektedir. Bu araştırmada, yıllık örnek hacminin % 75'inin panel kapsamda örnekte bırakılması öngörülmüştür. Bu doğrultuda panel uygulama, hedef kitleyi temsil edebilecek temel örnek seçimi ile başlamaktadır. Seçilen bu temel örnek hanehalkındaki 15 ve daha yukarı tüm fertler belirlenmiş izleme kuralları doğrultusunda 4 yıl takip edilmektedir. Takip kurallarının amacı hedef nüfusta olabilecek değişiklikleri temel örnekle yansıtmak ve fertleri belirli bir zaman takip etmektir. Dört yıllık panel veri kullanılarak hesaplanan "sürekli yoksulluk" oranı, son yılda ve önceki üç yıldan en az ikisinde yoksulluk riski altında olanlar

olarak tanımlanmaktadır. Sürekli yoksulluğun hesaplanmasında eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin % 60'ı dikkate alınmaktadır. Yukarıda yapılan açıklamalardan da görüleceği üzere iki farklı yöntem ile hesaplanan yoksulluk göstergeleri tanım, referans dönemi ve örneklem hacmi bakımından farklılıklar içermektedir. Bu kapsamda dört yıllık dönemi kapsayan sürekli yoksulluk oranı yükselirken, tek dönemi kapsayan yoksulluk oranı düşebilmektedir.

Yoksulluk gelir düzeyine göre ölçüldüğü için gelir düzeyi yüksek ve yoksul olmayan kesim de borç ve taksitlerin yük getirdiğini söyleyebilmekte olup bu hanehalkının borçlanma düzeyi ile alakalı olan bir durumdur.

TÜİK, Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlamakta olduğu tüm istatistikleri; ulusal ve uluslararası kullanıcıların ihtiyaç ve önceliklerini dikkate alarak kaliteli, güncel, güvenilir, tutarlı, tarafsız, uluslararası standartlara uygun istatistikleri üretmek, kullanıma sunmak ve resmi istatistik üretim sürecinde yer alan kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak misyonu ve uluslararası standartlarda, kullanıcı odaklı ve sürdürülebilir bir istatistik sistemi kurmak vizyonu ile üretmektedir.